

การพัฒนาแบบการให้บริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์

The development of academic services online model.

นฤมล เนตรวิเชียร*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการให้บริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง และเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการให้บริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์ การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลการให้บริการวิชาการแบบออนไลน์และสำรวจความต้องการการพัฒนาตนเองของผู้รับบริการ ขั้นตอนที่ 2 เป็นทดลองและการประเมิน โดยนำผลการสำรวจความต้องการขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนารูปแบบการบริการวิชาการเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้คือ บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 คือ แบบศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองส่วนบุคคล ฉบับที่ 2 คือแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการบริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์ และมีความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านอารมณ์ มากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0 รองลงมาคือ ด้านร่างกาย ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ตามลำดับ

2. บุคลากรที่เคยเข้ารับบริการวิชาการของคณะศึกษาศาสตร์ รับทราบข่าวสารและข้อมูลการให้บริการวิชาการมาจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด และหนังสือราชการผ่านหน่วยงานต้นสังกัดและเพื่อนหรือบุคคลอื่นแนะนำ จากสิ่งพิมพ์หรือใบปลิว ตามลำดับ

3. ผลการสำรวจประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการสารสนเทศออนไลน์ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวมพบว่า ผู้เข้ารับบริการสารสนเทศออนไลน์ มีความพึงพอใจในด้านเนื้อหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านวิทยากรและด้านการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ

คำสำคัญ พัฒนา/ รูปแบบ/ บริการวิชาการ/ สารสนเทศออนไลน์

Abstract

The objective of this research was to develop the academic service via online information system in accordance with the needs of the real community and evaluate the use of academic services through online information systems. The research was divided into two steps which consist of 1) First step, develop the program based on academic service via online and

*เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Received: / Revised: / Accepted:

Investigating the needs of user's self-development by creating the form on the needs of personal's self-development,

2) Second step, try out and do the assessment by collecting the result from the first step to develop the academic service in the most efficient way by inviting the expert field for the platform and launching the information via information system in specific group and finally do the satisfaction assessment from user.

The research result revealed that;

1. Most of the staff wanted the academic service via online information system and also wanted to develop self-emotional development the most in the total of 42 people with the percentage of 84.0 followed by physical, social and intellectual respectively.

2. Staff who used the academic service in Faculty of Education knew the information via Internet at the highest level followed by organization's formal document, colleague and publication respectively.

3. The result of user's satisfaction via online information system assessment revealed at the highest level. Overall, the users' satisfaction based on content the most followed by guest speaker and accessibility of information respectively.

Keywords: Develop/ Format/ Academic service/ Online information system

บทนำ

การบริการวิชาการเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการ แก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจจัดทำขึ้นในรูปแบบการบริการวิชาการแบบให้เปล่า โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิด ค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยมีการให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงาน สาธารณะ ชุมชนและสังคมโดยกว้าง โดยจัดให้มีรูปแบบการให้บริการทางวิชาการที่หลากหลาย มีการบูรณาการ เพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจาก การให้บริการทางวิชาการด้วย (นฤมล เนตรวิเชียร, 2558) ทั้งนี้ การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจ สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่สถาบันพึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการบริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบดังกล่าวการให้บริการทางวิชาการต้องมีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียน การสอนและการวิจัย และสามารถบูรณาการ งานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย อย่างเป็นรูปธรรม (มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร, 2554)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นสถาบันหนึ่ง ซึ่งดำเนินการจัดโครงการบริการวิชาการออกสู่ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่าง ๆ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดแผนการดำเนินการ

จัดกิจกรรมไว้อย่างหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์เอง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และเป็นการตอบสนองสังคม นอกจากนี้แล้วยังเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร พัฒนางค์กรและมีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้าน การวิจัย การเรียนการสอนและการพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ด้วย

ปัจจุบันการให้บริการวิชาการแก่สังคม ยังคงดำเนินการในรูปแบบการจัดอบรมทางวิชาการซึ่งใน บางหลักสูตรมีการดำเนินการที่ต้องใช้ทรัพยากร วัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ มากมายอีกทั้งช่องทางการให้บริการ แก่สังคมยังมีไม่หลากหลายและไม่สามารถครอบคลุมการให้บริการได้ ในหลายพื้นที่ ดังนั้นเพื่อเป็นการสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยบูรพาในการพัฒนานวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงเล็งเห็นความสำคัญใน การพัฒนาการให้บริการวิชาการแก่สังคมในรูปแบบสื่อออนไลน์ เพื่อเป็นการลดการใช้วัสดุสิ้นเปลือง ประหยัด งบประมาณในการดำเนินงาน อีกทั้งยังช่วยขยายฐานความรู้และการให้บริการได้อย่างกว้างขวางในเขตพื้นที่ ภูมิภาคอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ผู้วิจัย ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริการวิชาการของคณะศึกษาศาสตร์ จึงเล็งเห็นความสำคัญ ของ การพัฒนาการให้บริการวิชาการที่สามารถขยายฐานความต้องการ และสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างทั่วถึงและสามารถสร้างวิธีการเข้าถึงการบริการวิชาการได้อย่างหลากหลายมากขึ้นนั้น อีกทั้งยังสามารถ นำไปสู่การเชื่อมโยงการพัฒนาการบริการวิชาการที่สามารถนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอนและงานวิจัย ต่าง ๆ ได้ นั้น จึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการให้บริการวิชาการที่สามารถบูรณาการกับการเรียนการสอน และงานวิจัยของคณะศึกษาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการให้บริการแบบออนไลน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้วิจัย และประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการให้บริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อย่างแท้จริง
2. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการให้บริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริการวิชาการ เพราะการใช้ระบบ สารสนเทศออนไลน์เข้ามาช่วยในการให้บริการวิชาการแก่สังคมในครั้งนี้จะช่วยสร้างทางเลือกในการรับบริการ ของผู้ใช้บริการ อีกทั้งเป็นการสอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดปริมาณการใช้วัสดุสิ้นเปลืองและลด งบประมาณการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

บุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ใช้งานระบบสารสนเทศออนไลน์และมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์ ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของคณะศึกษาศาสตร์ ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนของคณะศึกษาศาสตร์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการวิชาการ

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศออนไลน์

2.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Document Research) และการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการให้ข้อมูลโดยตรงของกลุ่มผู้ใช้บริการ โดยดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนเองส่วนบุคคลและดำเนินการสังเคราะห์ที่ได้ข้อมูลมาจัดทำเป็นสารสนเทศและเผยแพร่ และเก็บข้อมูลหลังจากได้รับการพัฒนามาสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการให้บริการวิชาการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ใช้งานระบบสารสนเทศออนไลน์และมีความต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์ ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของคณะศึกษาศาสตร์ ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนของคณะศึกษาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาโปรแกรมมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การศึกษาการให้บริการวิชาการแบบออนไลน์และสำรวจความต้องการของผู้รับบริการ

โดยเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1 คือ แบบศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองส่วนบุคคล เป็นคำถามสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ที่สร้างขึ้นโดยนำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการในศาสตร์แขนงต่าง ๆ และการศึกษาความต้องการการเข้ารับการพัฒนาบุคคลในด้านต่าง ๆ โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุม หลักการแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพปัจจุบันบุคคล/ บุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพา รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิและนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลเพื่อดำเนินการสร้างเป็นโปรแกรม/ หลักสูตรต่อไปเพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของบุคคล โดยแบบศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบศึกษา

ตอนที่ 2 แบบศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองส่วนบุคคลเป็นข้อคำถามให้เขียนตอบ โดยมีทั้งหมด 10 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองและการประเมิน

1. นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาการให้บริการ แล้วนำเสนอรูปแบบต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาการให้บริการวิชาการ

2. การประเมินคุณภาพการให้บริการวิชาการโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ให้ผู้รับบริการตอบเพื่อเป็นการประเมินผลโครงการหลังจากได้รับการอบรมผ่านระบบออนไลน์เรียบร้อยแล้ว

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้บริการโดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ความพึงพอใจในด้านเนื้อหาทางวิชาการและความพึงพอใจในเรื่องทั่วไป เช่น ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ระดับน้อยที่สุด

2. สรุปผลการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสถิติของผู้เข้ารับบริการและการตอบคำถามผ่านระบบออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มความต้องการการเข้ารับการพัฒนา/ การอบรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการวิชาการ โดยยึดหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมารวบรวมเพื่อจัดทำเป็นแบบศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองและนำแบบศึกษาฉบับนี้ไปขอรับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำผลการพิจารณาไปปรับปรุงแบบศึกษาความต้องการส่วนบุคคลให้เป็นฉบับสมบูรณ์ และส่งให้กับบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจัดทำ หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาสรุปผลและดำเนินการจัดทำเป็นหลักสูตร/ โปรแกรมการอบรม

ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการบริการวิชาการวิชาการจากตามความต้องการของบุคลากร โดยดำเนินการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปเป็นประเด็นของการทำจัดรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการจัดทำรูปแบบ โดยเชิญคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ร่วมวิพากษ์รูปแบบการให้บริการวิชาการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 นำรูปแบบที่ได้จากการวิพากษ์มาพัฒนาและทำการเผยแพร่ให้กับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากกลุ่มตัวอย่างได้ใช้บริการการให้ความรู้ผ่านระบบสารสนเทศแล้ว ดำเนินการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบ Google Form ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการประเมินดังกล่าวมาสรุปและนำเสนอผลของเข้ารับการพัฒนาตนเองผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์เป็นเล่มรายงานการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและส่งหนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และแบบสอบถามความพึงพอใจ/ แบบศึกษาความต้องการรับการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม

2. รวบรวมข้อมูลจากข้อที่ 1 มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อนำไปพัฒนาการทำโปรแกรม/ หลักสูตร ต่อไป

3. จัดส่งแบบศึกษาความต้องการรับการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปยังบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ส่วนงานและภาควิชาต่าง ๆ ของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา

4. รวบรวมข้อมูลจากข้อที่ 3 มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อนำไปพัฒนาการทำรูปแบบต่อไป

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาพัฒนาในรูปของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนด้านความพึงพอใจ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 22-24) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถานที่ทำการทดลองและเก็บข้อมูล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำข้อความที่เป็นข้อคำถาม ปลายเปิดมาวิเคราะห์ โดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและจัดเรียงลำดับ

2. แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 34) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ การวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

สรุปผลและรายงานผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการให้บริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์ สามารถอธิบายเป็นขั้นตอนตามแผนภาพ ดังนี้

การดำเนินการ

ผลที่ได้รับ

ขั้นตอนที่ 1

ศึกษาและสำรวจ

ข้อมูลเบื้องต้น

- ศึกษาเอกสาร งานวิจัยการให้บริการ วิชาการ
- ศึกษาแนวโน้มความต้องการการเข้ารับ
การพัฒนา/ การอบรม (โดยใช้แบบศึกษา
ความต้องการการพัฒนาตนเอง)

ทราบถึงความต้องการของคณาจารย์
และบุคลากรสายสนับสนุน/
แนวโน้มความต้องการการเข้ารับ
การพัฒนาในด้าน/ ศาสตร์ต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2

ดำเนินการ

ดำเนินการจัดทำโปรแกรม/ หลักสูตรอบรม
ซึ่งทำการทดสอบการเผยแพร่ผ่านระบบสารสนเทศ
ที่สามารถเห็นได้เฉพาะกลุ่ม เพื่อเป็นโปรแกรม
ต้นแบบ

คณาจารย์ และบุคลากรสาย
สนับสนุนได้รูปแบบ/ หลักสูตร
ที่ตรงความต้องการ

ดำเนินการใช้โปรแกรมการให้บริการวิชาการบน
ระบบสารสนเทศออนไลน์ โดยลงทะเบียนผ่าน
ระบบและมีการเผยแพร่คลิปการสอนและเอกสาร
การอบรมผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์

คณาจารย์ และบุคลากร
สายสนับสนุนได้รูปแบบ/
หลักสูตรที่ตรงความ
ต้องการ

การสรุปและนำเสนอ

สรุปและนำเสนอผลการวิจัย/
ผลการเผยแพร่

รายงานการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบการดำเนินการวิจัย

I ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม เพศ อายุ ประเภทบุคลากร และระดับการศึกษา

บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1.1 ชาย	12	24.0
1.2 หญิง	38	76.0
รวม	50	100.00
อายุ		
2.1 ตั้งแต่ 1-29 ปี	7	14.0
2.2 ตั้งแต่ 30-40 ปี	20	40.0
2.3 ตั้งแต่ 41-50 ปี	17	34.0
2.4 ตั้งแต่ 51-60 ปี	6	12.0
รวม	50	100.00
ประเภท		
3.1 อาจารย์	17	34.0
3.2 สายสนับสนุน	32	64.0
รวม	50	100.00
ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	2.0
4.2 ปริญญาตรี	15	30.0
4.3 ปริญญาโท	18	36.0
4.4 ปริญญาเอก	16	32.0
รวม	50	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า เพศที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 เพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 อายุระหว่าง 1-29 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสายสนับสนุน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 และสายอาจารย์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และส่วนใหญ่ศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 ระดับปริญญาเอก จำนวน 16 คน

คิดเป็นร้อยละ 32.0 ระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละด้านความต้องการการรับบริการวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

การรับบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านเคยเข้ารับบริการวิชาการหรือเข้าร่วมอบรมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หรือไม่		
1.1 เคย	37	74.0
1.2 ไม่เคย	13	26.0
2. ท่านทราบข่าวสารการให้บริการวิชาการหรือการอบรมของคณะศึกษาศาสตร์จากที่ใดบ้าง		
2.1 สิ่งพิมพ์/ ใบปลิว	5	10.0
2.2 เพื่อน/ บุคคลอื่นแนะนำ	20	40.0
2.3 หนังสือราชการผ่านหน่วยงานต้นสังกัด	20	40.0
2.4 อินเทอร์เน็ต	32	64.0
2.5 ไม่เคยทราบข่าวสาร	4	8.0
2.6 อื่น ๆ	3	6.0
3. ท่านคิดว่าควรมีการเพิ่มช่องทางการให้บริการวิชาการอีกหรือไม่		
3.1 ควรมี	22	44.0
3.2 ไม่ควรมี	28	56.0
4. หากท่านได้เข้ารับบริการวิชาการ ท่านคาดหวังจะได้รับประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมบ้าง		
4.1 เพิ่มพูนประสบการณ์	38	76.0
4.2 เพิ่มพูนความรู้และทักษะทางวิชาการ	36	72.0
4.3 เพิ่มพูนความรู้และทักษะทางการวิจัย	22	44.0
4.4 มีแนวทางสร้างอาชีพใหม่หรืออาชีพเสริม	10	20.0
4.5 แก้ปัญหาส่วนตัว/ ท้องถิ่น/ ชุมชนได้	10	20.0
4.6 อื่น ๆ	1	2.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การรับบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาการบริการวิชาการของคณะศึกษาศาสตร์หรือไม่		
5.1 ควร	2	4.0
5.2 ไม่ควร	48	96.0
6. ท่านอยากให้มีการพัฒนาการให้บริการวิชาการอะไรบ้าง		
6.1 การเพิ่มการให้บริการในรูปแบบออนไลน์	39	78.0
6.2 การบริการของเจ้าหน้าที่	22	44.0
6.3 การประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	29	58.0
6.4 วิทยากรผู้ให้ความรู้ในรูปแบบออนไลน์	15	30.0
6.5 อื่น ๆ	2	4.0

จากตารางที่ 2 พบว่า

1. มีผู้เคยเข้ารับการบริการวิชาการของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 และไม่เคยเข้ารับการบริการวิชาการ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0

2. การรับข้อมูลการบริการวิชาการของคณะศึกษาศาสตร์ พบว่า ส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลข่าวสารมาจากอินเทอร์เน็ต มีผู้ตอบเป็นจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคือ หนังสือราชการผ่านหน่วยงานต้นสังกัดและเพื่อน หรือบุคคลอื่นแนะนำ มีผู้ตอบเป็นจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 จากสิ่งพิมพ์หรือโบปลิวิ มีผู้เลือกตอบเป็นจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 มีผู้เลือกไม่ทราบข่าวสาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ตามลำดับ

3. การเพิ่มช่องทางการให้บริการวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรมีการเพิ่มช่องทางการให้บริการวิชาการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 และควรมีการเพิ่มช่องทางการให้บริการวิชาการ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0

4. การคาดหวังการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมการบริการวิชาการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคาดหวังการได้เพิ่มพูนประสบการณ์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 รองลงมาคือ การได้รับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางวิชาการ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 การได้รับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางการวิจัย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 การได้รับแนวทางสร้างอาชีพใหม่หรืออาชีพเสริมและการแก้ปัญหาส่วนตัว/ ท้องถิ่น/ ชุมชนได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

5. การพัฒนาการให้บริการทางด้านการบริการวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่ควรมีการพัฒนา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 96.0 และควรมีการพัฒนา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

6. การพัฒนา/ เพิ่มการให้บริการทางด้านการบริการวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการเพิ่ม การให้บริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์ เป็นจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ โครงการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 การบริการของเจ้าหน้าที่ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 วิทยากรผู้ให้ความรู้ในรูปแบบออนไลน์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 อื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ตารางที่ 3 ค่าร้อยละความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเอง	จำนวนผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
ด้านร่างกาย		
1. ท่านมีความต้องการเข้าร่วมโครงการพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ด้วยการออกกำลังกาย		
1.1 ต้องการ	39	78.0
1.2 ไม่ต้องการ	11	22.0
รวม	50	100.0
2. ท่านคิดว่าบุคลิกภาพของท่านไม่เหมาะสม จึงมีความต้องการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ		
2.1 ต้องการพัฒนา	42	84.0
2.2 ไม่ต้องการพัฒนา	8	16.0
รวม	50	100.0
ด้านอารมณ์		
1. ท่านต้องการให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาจิตใจและอารมณ์		
1.1 ต้องการ	42	84.0
1.2 ไม่ต้องการ	8	16.0
รวม	50	100.0
ด้านสังคม		
1. ท่านอยากเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคม		
1.1 ต้องการ	39	78.0
1.2 ไม่ต้องการ	11	22.0
รวม	50	100.0

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเอง	จำนวนผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
ด้านสติปัญญา		
1. ท่านอยากเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านสติปัญญา		
1.1 ต้องการ	39	78.0
1.2 ไม่ต้องการ	11	22.0
รวม	50	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรมีความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านอารมณ์มากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0 และไม่ต้องการพัฒนา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 รองลงมาคือ ด้านร่างกาย คือ ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0 ไม่ต้องการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และต้องการเข้าร่วมโครงการพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้วยการออกกำลังกาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 ไม่ต้องการพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้วยการออกกำลังกาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ด้านสังคม พบว่า ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคม จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 ไม่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ด้านสติปัญญา พบว่า มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านสติปัญญา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 และไม่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม ที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านสติปัญญา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0

ตารางที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการสารสนเทศออนไลน์ของบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ และประเภทบุคลากร

บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1.1 ชาย	13	26.00
1.2 หญิง	37	74.00
รวม	50	100.00
ประเภท		
1.1 อาจารย์	20	40.00
1.2 สายสนับสนุน	30	60.00
รวม	50	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26 เพศหญิง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74 แบ่งเป็นประเภทอาจารย์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เป็นบุคลากร สายสนับสนุน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการดำเนินการวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการให้บริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์” สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาการให้บริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์สามารถสรุปได้ว่าการให้บริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์นั้นสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและชุมชนอย่างแท้จริง เนื่องจากขั้นตอนในการจัดทำพัฒนาการให้บริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์นั้น มีการศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการโดยใช้วิธีการสำรวจความต้องการพัฒนาตนเองส่วนบุคคล ผลการสำรวจพบว่า บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพมากที่สุด ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองโดยจัดให้มีการอบรม ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ส่งเสริมการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรอย่างสูงสุด

ทั้งนี้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการสมัยใหม่ ในยุคที่สังคมมีการพัฒนาสื่อดิจิทัลและการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลนี้ทำได้ง่ายกว่าการเข้าร้านหนังสือหรือแหล่งข้อมูลอื่น ทำให้ทุกคนจำเป็นต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงตนเองให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ พันธบุตร (2557) ที่ศึกษาการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: กรณีศึกษาการพัฒนาชุดการสอนสำหรับอบรมเชิงปฏิบัติการด้าน IT สำหรับครูโรงเรียนบ้านวังใหม่ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า 1) ได้ชุดการสอนด้าน IT ที่สอดคล้องกับความต้องการของครูโรงเรียนบ้านวังใหม่ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว 2) ได้รูปแบบและกระบวนการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนด้าน IT ที่สอดคล้องกับความต้องการของครูโรงเรียนบ้านวังใหม่ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว 3) ทักตะความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการที่มีต่อการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: กรณีศึกษาการพัฒนาชุดการสอนสำหรับอบรมเชิงปฏิบัติการด้าน IT สำหรับครูโรงเรียนบ้านวังใหม่ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ปรากฏว่าอยู่ในระดับมากหรือเท่ากับ 4.2

2. จากการประเมินผลการใช้รูปแบบการให้บริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การเข้าใช้บริการวิชาการแบบออนไลน์นี้ช่วยลดขั้นตอน ลดเวลา และสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่สนใจได้ตลอดเวลา เป็นการอำนวยความสะดวกที่ตรงกับความต้องการส่วนบุคคลของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ประกอบกับเนื้อหาของข้อมูลและวิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้ นั้น เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวอย่างดียิ่ง ตลอดจนการเข้าถึงข้อมูลและเนื้อหาที่มีความทันสมัย รวมทั้งความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอเนื้อหา จึงส่งผลให้การให้บริการวิชาการในรูปแบบออนไลน์นี้ตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของมัจฉิสุพรรณ (2550) ที่พบว่า ระบบสารสนเทศสามารถบริหารจัดการข้อมูลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และสามารถประมวลผลข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาได้อย่างอัตโนมัติได้ทั้งหมด

7 แบบฟอร์ม รวมทั้งระบบสารสนเทศสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในด้านการประเมินและประมวลผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ทั้งส่วนของนักศึกษา อาจารย์นิเทศ ผู้นิเทศงานจากสถานประกอบการและอาจารย์ประจำศูนย์สหกิจศึกษา และสามารถออกรายงานได้อย่างอัตโนมัติ จำนวน 6 รายงาน ตามมาตรฐานแบบฟอร์มการประเมินผลนักศึกษาสหกิจศึกษาของสมาคมสหกิจศึกษาไทย ซึ่งสามารถช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องการใช้เอกสารแบบฟอร์มเกี่ยวกับสหกิจศึกษาได้น้อยลง เนื่องจากกระบวนการสหกิจศึกษามีหลายขั้นตอน จากการพัฒนาระบบสารสนเทศสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างอัตโนมัติ จึงเป็นประโยชน์เพื่อการประเมินและประมวลผลสหกิจศึกษาและสามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก รวดเร็วทำให้ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนการจัดส่งเอกสารประเมินแต่ยังมีประสิทธิภาพดีและมีความถูกต้อง ทันสมัยและก่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษากลยุทธ์และแนวทางในการจัดการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในให้บริการวิชาการและบุคลากรคณะอื่นหรือหน่วยงานที่ให้บริการด้านการบริการวิชาการโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

- นฤมล เนตรวิเชียร. (2558). *การสังเคราะห์รายงานการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ 2557*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า กับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*, 3(1), 22-25.
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร. (2554). *ความรู้เกี่ยวกับงานบริการวิชาการแก่สังคม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.chumphon2.mju.ac.th/km/?p=520>.
- มัจริ สุพรรณ. (2560). *การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินและประมวลผลสหกิจศึกษาออนไลน์*. เข้าถึงได้จาก <file:///C:/Users/User/Downloads/Documents/28412018-05-01.pdf>.
- เสาวลักษณ์ พันธบุตร. (2557). การให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: กรณีศึกษา การพัฒนาชุดการสอนสำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้าน IT สำหรับครูโรงเรียนบ้านวังใหม่ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 1(31), 105-115.